

27.01.2020

Asia/21

§ 63

V 12.2.2020, Valtuutettu Emma Karin aloite kaupungin osallistumisesta kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun

HEL 2019-009561 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki osallistuu hallitusohjelmaan kirjattuun kaksivuotisen esiopetuksen pilotointiin.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki on valmis osallistumaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun edellyttäen, että lakiin, opetussuunnitelmiin ja opettajien kelpoisuusvaatimukseen liittyvät kysymykset on ratkaistu ja että kokeilu on opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen hallinnoima.

Hallitusohjelman mukaan kaksivuotista esiopetusta selvitetään osana esiopetuksen ja alkuopetuksen kokonaisuuden yhtenäistämistä. Opetushallituksen tekemässä alustavassa selvityksessä todetaan, että kaksivuotisessa esiopetuksessa tulee ratkaista lakiin, opetussuunnitelmiin sekä opettajien kelpoisuusvaatimukseen liittyviä kysymyksiä ennen sen toteuttamista.

Esiopetus on perusopetuslain ja -asetuksen mukaista toimintaa. Lain mukaan lapsen on osallistuttava vuotta ennen oppivelvollisuuden alkua esiopetukseen tai esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Viisivuotiaiden lasten kohdalla noudatetaan varhaiskasvatustilaa. Kaksivuotisen esiopetuksen osalta tulee määrittää, minkä lain piirissä jatkossa toimitaan. Lisäksi tulee päättää, toimitaanko esiopetuksen opetussuunnitelman vai varhaiskasvatussuunnitelman alaisuudessa ja onko nykyisiin suunnitelmiin tarpeen tehdä lisäyksiä.

Lisäksi tulee ratkaista, noudatetaanko kaksivuotisessa esiopetuksessa samoja henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia kuin nykyisessä esiopetuksessa. Varhaiskasvatuksen opettajien rekrytoinnissa on tällä hetkellä suuria haasteita. Ennen kokeiluun osallistumista tarvitaan toimenpiteitä tilanteen helpottamiseksi.

Helsinki on jo mukana opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen viisivuotiaiden lasten maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilussa vuosille 2018–2020. Kokeilun tavoitteena on lisätä viisivuotiaiden lasten osallistumista varhaiskasvatukseen ja kehittää varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ja palvelunohjausta. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on koulutuksellisen tasa-arvon vahvistaminen ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa olisi mahdollista tarkastella lapsen opinpolun rakentumista viisivuotiaista alkuopetuksen toiselle luokalle. Kokeilun aikana voidaan kehittää yhtenäistä opetussuunnitelmaa ja toimintamalleja, joilla tuetaan lapsen yksilöllistä oppimista esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyönä.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 17.12.2019 § 402

HEL 2019-009561 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuustoaloitteesta kaksivuotisen esiopetuksen kokeilusta:

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamista selvitetään osana esiopetuksen ja alkuopetuksen kokonaisuuden yhtenäistämistä. Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsinki osallistuu kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun.

Helsingissä on aloitettu lapsen opinpolun jatkumon kehittäminen varhaiskasvatuksesta esiopetuksen kautta perusopetukseen sekä esiopetuksen ja perusopetuksen välisen yhteistyön vahvistaminen. Lapsen näkökulmasta tavoitteena on luoda mahdollisimman sujuva opinpolku, jossa minimoidaan lapsen siirtyminen eri toimipisteisiin. Lapsen koulunaloitusta helpotetaan esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyöllä.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa on mahdollista tarkastella lapsen opinpolun rakentumista aloittaen viisivuotiaista lapsista ja jatkaen alkuopetuksen toiselle luokalle. Kokeilun aikana voidaan kehittää yhtenäistä opetussuunnitelmaa ja toimintamalleja, joilla tuetaan lapsen yksilöllisiä oppimisen edellytyksiä esi- ja alkuopetuksen yhteistyönä. Samalla lapsen tarvitsema oppimisen tuki voidaan tunnistaa varhaisemmin ja siihen voidaan vastata pidemmällä aikavälillä.

Opetushallituksen tekemässä alustavassa selvityksessä kaksivuotisesta esiopetuksesta (2019:2a) todetaan, että kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamisessa tulee ratkaista lakiin, opetussuunnitelmiin sekä opettajien kelpoisuusvaatimuksiin liittyviä kysymyksiä ennen sen toteuttamista.

Esiopetus on perusopetuslain (628/1998) ja -asetuksen (852/1998) mukaista toimintaa. Lain mukaan lapsen on osallistuttava vuotta ennen oppivelvollisuuden alkua esiopetukseen tai esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Viisivuotiaiden lasten kohdalla noudatetaan varhaiskasvatustakia. Kaksivuotisen esiopetuksen osalta tulee määrittellä, minkä lain piirissä jatkossa toimitaan. Lisäksi tulee arvioida, mikä

on esiopetukseen osallistumisen velvoittavuus viisivuotiaiden kohdalla sekä oppivelvollisuuden merkitys ja sisältö.

Esiopetus kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) piiriin. Kaksivuotisen esiopetuksen toteutuessa tulee ratkaista, laajeneeko oppilashuolto viisivuotiaisiin lapsiin, jotka tällä hetkellä ovat terveydenhuoltolain mukaan neuvolapalvelujen piirissä. Lisäksi tulee tarkastella kaksivuotista esiopetusta lapsen tuen järjestämisen näkökulmasta.

Esiopetuksen opettajien kelpoisuudesta säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta annetussa asetuksessa (986/1998), jonka mukaan kelpoisia ovat varhaiskasvatuksen kandidaatin tutkinnon suorittaneet tai luokanopettajaksi kelpoiset henkilöt. Mikäli siirrytään kaksivuotiseen esiopetukseen, tulee ratkaista, noudatetaanko myös sen osalta samoja kelpoisuusvaatimuksia kuin esiopetuksessa nykytilanteessa.

Laadukas varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiikka tarvitsee koulutetut opettajat. On tiedostettava pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointiin liittyvät tämän hetkiset suuret haasteet. Ennen mahdolliseen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun osallistumista tarvitaan toimenpiteitä tilanteen helpottamiseksi.

Viisivuotiaiden varhaiskasvatuksessa ohjaavana asiakirjana käytetään varhaiskasvatussuunnitelman perusteita ja Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaa. Esiopetuksessa noudatetaan esiopetuksen opetussuunnitelmaa esiopetusajan osalta ja varhaiskasvatussuunnitelmaa täydentävän varhaiskasvatuksen osalta. Kaksivuotisen esiopetuksen osalta on määriteltävä, minkä opetussuunnitelman alaisuudessa toimitaan vai onko tarpeen tehdä lisäyksiä voimassa oleviin opetussuunnitelmiin.

Helsingin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on valmis osallistumaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun, kun lakiin, varhaiskasvatus- ja esiopetuksen opetussuunnitelmiin sekä opettajien kelpoisuusvaatimukseen liittyvät kysymykset ovat ohjaavien tahojen arvioimia, ja kokeilu on opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen hallinnoima. Kokeilu voidaan toteuttaa osana lapsen opinpolun jatkumon rakentamista. Kokeilun aikana olisi mahdollista tarkastella uudenlaisia tapoja esimerkiksi esi- ja alkuopetuksen yhtenäisemmän opetussuunnitelman rakentamiselle.

Viisivuotiaiden maksuton varhaiskasvatus

Hallitus käynnisti vuosille 2018–2020 kokeilun viisivuotiaiden maksuttoman varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Kokeilun tavoitteina on lisätä viisivuotiaiden lasten osallistumista varhaiskasvatukseen sekä kehittää varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa ja palvelunohjausta. Pidemmäl-

lä aikavälillä tavoitteena on koulutuksellisen tasa-arvon vahvistaminen ja varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen.

Helsingin kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 17.4.2018 (§ 66), että viisivuotiaiden lasten varhaiskasvatus on maksutonta neljä tuntia päivässä. Helsinki on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen viisivuotiaiden lasten maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilussa.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi on tehnyt kokeilusta ensimmäisen vaiheen selvityksen (16:2019), jonka mukaan viisivuotiaiden lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on kokeilukunnissa lisääntynyt. Opetushallituksen kokeilukunnilla teettämän kyselyn perusteella suhteellisesti suurinta kasvu on ollut Helsingissä (2,2 %). Selvityksessä kuitenkin todetaan, että viisivuotiaiden maksutonta varhaiskasvatusta ja kaksivuotista esiopetusta tulee tarkastella erillisinä asioina.

Lapsivaikutukset

Lapsen oppimaan oppimisen taidot kehittyvät tavoitteellisessa ja suunnitelmallisessa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Lapsella on oikeus tavoitteelliseen ja pedagogiseen varhaiskasvatukseen. Lapsi saa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kaverisuhteita, osallisuuden ja oppimisen kokemuksia vertaisryhmässä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen välisellä tiiviillä yhteistyöllä helpotetaan lapsen opinpolun jatkumoa, jolloin erilaiset toimipiste-, laki- tai opetus-suunnitelmamuutokset eivät ole lapsen tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen mahdollisuuksien hidastajina.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Henrietta Suomalainen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 22795
henrietta.suomalainen(a)hel.fi